

ภาคผนวก ก

ข้อมูลโรงเรียนศึกษาพิเศษจังหวัดแพร่ โดยสังเขป

ประวัติความเป็นมา (โรงเรียนศึกษาพิเศษ, 2541)

โรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่ จังหวัดแพร่ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ปัญญาอ่อน) ระดับ ไอคิว 50-70 และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น สำหรับเด็กพิเศษประเภทอยู่ประจำและไปกลับ เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กปัญญาอ่อนและ เด็กหูหนวก พื้นที่รับบริการภายในเขตจังหวัดแพร่และจังหวัดใกล้เคียง เปิดทำการสอนตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2540

สำหรับพื้นที่ในการปลูกสร้างได้รับบริจาคที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนจากพระธรรมรัตนกร รองเจ้าคณะภาค 6 ได้บริจาคที่ดิน จำนวน 22 - 2 - 96 ไร่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่เหมาะสมเพราะอยู่ใกล้ โรงพยาบาลแพร่และชุมชน ปัจจุบันโรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 444 หมู่ 2 ตำบล นาจักร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ธรณีสงฆ์ (วัดพระบาทมิ่งเมือง) อยู่หลัง ศูนย์ การค้ามาร์คไฟร์พลาซ่า ถนนภูเก็ท ใกล้เคียงกาดน้ำของ

ปรัชญา

มนุษย์สามารถพัฒนาได้

สีประจำโรงเรียน

ชมพู - ขาว

อักษรย่อโรงเรียน

ศษ.พร.

ในปีการศึกษา 2540 โรงเรียนได้รับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 50 - 70 และได้ แบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเรียนช้า มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 70 - 90
2. กลุ่มพอเรียนได้ มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 50 - 69
3. กลุ่มพอฝึกได้มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 35 - 49
4. กลุ่มอ่อนปานกลาง มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 20 - 34

- หมายเหตุ**
- ระดับสติปัญญาปกติ 90 ขึ้นไป
 - ระดับสติปัญญา ต่ำกว่า 20 เป็นปัญญาอ่อนมาก ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยพัฒนาการเท่ากับเด็ก 1 ปี

ในขณะเดียวกันโรงเรียนได้เปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วย โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ใช้วิธีสอนโดยระบบรวม (Total Communication) คือ ฟีกพูด ฟีกฟัง ฟีกอ่าน ฟีกเขียน การใช้ภาษามือ และการสะกดนิ้วมือ และปรับจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนมีนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษอยู่ในโรงเรียน 2 ประเภท คือ มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ปัญญาอ่อน) และมีความบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก) รวมทั้งสิ้น 127 คน

เป้าหมายของโรงเรียน

1. มุ่งเน้นให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กบกพร่องทางการได้ยินสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้
2. เพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและทางการได้ยิน
3. เพื่อขยายโอกาสให้เด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาและทางการได้ยิน
4. เพื่อส่งเสริมการประสานงานระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน
5. เพื่อระดมทรัพยากรชุมชนเข้ามาช่วยเหลือกิจการและโครงการของโรงเรียน
6. เพื่อฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถประกอบอาชีพแบบง่าย ๆ เลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่เป็นภาระแก่สังคม
7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่เหลืออยู่ได้อย่างเต็มความสามารถ
8. เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและปฏิบัติดูแลเด็กอย่างถูกต้อง

ปณิธานในการให้การศึกษา

การจัดการศึกษาจะมุ่งเน้นการให้การศึกษาเป็นรายบุคคล โดยยึดถือความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก เพื่อให้เด็กได้สามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดจนวิชาชีพ ซึ่งจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยไม่เป็นภาระแก่สังคมจนเกินไป

สภาพปัจจุบันของโรงเรียน

1. อาคารเรียน 216 (พ)	จำนวน 1 หลัง
2. หอประชุม - โรงอาหาร	จำนวน 1 หลัง
3. หอนอน	จำนวน 3 หลัง
4. บ้านพักครู 207	จำนวน 1 หลัง

5. บ้านพักครู 203/27	จำนวน 4 หลัง
6. บ้านพักภารโรง	จำนวน 3 หลัง
7. เรือนพยาบาล (แบบราชประชาฯ)	จำนวน 1 หลัง
8. โรงหุงต้ม	จำนวน 1 หลัง
9. ห้องน้ำ - ห้องส้วมนักเรียน	จำนวน 4 หลัง
10. โรงอาบน้ำของนักเรียน	จำนวน 2 หลัง
11. เสาธง	จำนวน 1 แห่ง
12. แพลต 8 ยูนิต	จำนวน 1 หลัง
13. ชุมนประตู่	จำนวน 1 ชุมน

ที่ดิน

โรงเรียนมีพื้นที่ทั้งสิ้น 22 - 2 - 96 ไร่

บุคลากร

1. ข้าราชการครู	จำนวน 7 คน
2. ครูช่วยราชการ	จำนวน 1 คน
3. ครูอัตราจ้าง	จำนวน 7 คน
4. นักการภารโรง	จำนวน 1 คน
5. ลูกจ้างชั่วคราว (แม่ครัว)	จำนวน 4 คน

การรับนักเรียน

โรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่ เป็นโรงเรียนสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและทางการได้ยิน ประเภทอยู่ประจำ และไป-กลับ รับนักเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดแพร่และจังหวัดใกล้เคียง หลักฐานที่ต้องนำมาในการสมัครเข้าเรียน

โรงเรียนจะเปิดรับสมัครนักเรียนในระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ของทุกปี โดย

ผู้ปกครองต้องนำหลักฐานมาติดต่อ คือ

1. สูติบัตร
2. สำเนาทะเบียนบ้าน
3. ใบรับรองแพทย์ (ใบรับรองผลการตรวจวัดระดับสติปัญญาจากนักจิตเวช ซึ่งขอได้จากโรงพยาบาลที่มีแผนกจิตเวช)
4. หนังสือการจดทะเบียนคนพิการ
5. ใบทดสอบไอคิวสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

6. รูปถ่ายนักเรียน ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 6 รูป

ค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียน

โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และผู้อุปการะคุณบริจาคให้ตามแต่ศรัทธา

สภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

โรงเรียนได้จัดแบ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ เรียนช้า กลุ่มพอเรียนได้ กลุ่มพอฝึกได้ กลุ่มอ่อน ซึ่งในทางปฏิบัติพบว่าความสามารถของเด็กและสภาพความพิการมากน้อยแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นต้องจัดแบ่งกลุ่มย่อยตามสภาพความพิการของสมอง และยังแยกความแตกต่างกันตามอายุอีกด้วย เด็กเหล่านี้จะมีความผิดปกติที่เห็นได้ชัด โดยแบ่งการฝึก แต่ละกลุ่มฝึกพัฒนาการและส่งเสริมจัดกิจกรรมต่าง ๆ คือ

1. ความผิดปกติทางการเรียนรู้ Learning Disability
2. ความผิดปกติทางการเคลื่อนไหว
 - จัดสภาพท่าทางของเด็กในการเรียน การนั่ง ยืน เดิน ฯลฯ
 - ส่งเสริมและฟื้นฟูประสิทธิภาพทางด้านร่างกาย

การจัดโปรแกรมจะแตกต่างกันตามสภาพของเด็ก คือ ด้านการเรียนการสอนทักษะทางเชาวน์ปัญญา การช่วยเหลือตนเอง และด้านสังคม พัฒนาสมรรถภาพทางด้านกล้ามเนื้อ แขน ขา การฝึกพูด

วิธีการจัดชั้นเรียน

1. กลุ่มเรียนช้า มีระดับสติปัญญา 71 - 90 และกลุ่มปัญญาอ่อนพอเรียนได้ มีระดับสติปัญญา 50 - 70 เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ส่งเสริมเด็กพิเศษ กลุ่ม ก

2. กลุ่มปัญญาอ่อนพอฝึกได้ มีระดับสติปัญญา 35 - 49 จะเรียนตามแผนฝึกพัฒนาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งฝึกทักษะ 6 ด้าน ดังนี้

2.1) ทักษะกลไกกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ฝึกทักษะการใช้แขน ขา ลำตัว ในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การทรงตัว การยืน การเดิน การนั่ง การกระโดด การทำงานใน อิริยาบถต่าง ๆ

2.2) ทักษะกลไกกล้ามเนื้อมัดเล็ก ฝึกให้มีการใช้ทักษะสัมพันธ์ระหว่างตากับมือให้สามารถทำงานที่ละเอียดขึ้น เช่น การหยิบจับสิ่งของ การเคลื่อนไหวของลูกตาโดยการบังคับ กล้ามเนื้อ การมอง การหลับตา การกลอกลูกตา และการใช้กล้ามเนื้อใบหน้าช่วยในการเคลื่อนไหวของใบหน้า เช่น การพยักหน้า การยิ้ม การเคี้ยวอาหาร

2.3) ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคมนิสัย ฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การสวมใส่เสื้อผ้า กางเกง กระโปรง การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ การเล่น ฝึกให้รู้จักการอยู่ร่วมกัน เป็นหมู่คณะ การรู้จักใช้เครื่องใช้ต่าง ๆ จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมปกติ ตลอดจนนันทนาการต่าง ๆ

2.4) ทักษะการพูดและการใช้ภาษา ฝึกให้เด็กที่พูดไม่ได้แต่หูได้ยินสามารถเปล่งเสียงออกได้สำหรับเด็กที่พูดไม่ชัดหรือพูดเป็นคำ ๆ ก็จะมีการฝึก ปรับปรุงแก้ไข การพูดให้ดีขึ้น การฝึกการรับรู้ การสื่อสาร การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2.5) ทักษะการใช้ปัญญา (วิชาการ) ฝึกให้รู้จักการรับรู้ที่ตั้งของวัตถุ รับรู้ร่างกาย รับรู้สี รับรู้รูปทรง รับรู้ขนาด รับรู้จำนวนปริมาณ พื้นผิวทิศทาง ตำแหน่งที่ตั้ง รับรู้เวลา การจำแนกประเภท ความเข้าใจ และการแก้ปัญหา

2.6) การเตรียมความพร้อมทางวิชาการ การปฏิบัติตามคำสั่งทางวาจา การฝึกกล้ามมือ การฝึกหัดนับ บวก ลบ เลขง่าย ๆ การเตรียมอ่าน การเตรียมสะกดคำ

3. กลุ่มปัญญาอ่อน กลุ่มอ่อนมีระดับสติปัญญา 20 - 34 มุ่งให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ฝึกการเดิน การทรงตัว พัฒนากล้ามเนื้อแขน ขา ให้แข็งแรง ฝึกการนั่ง ยืน ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง โดยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม

จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนการศึกษาในโรงเรียน

1. มุ่งเน้นให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้

2. มุ่งเน้นให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถประกอบอาชีพแบบง่าย ๆ ได้ สำหรับการดำรงชีวิต โดยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมมากเกินไป

3. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

4. เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและปฏิบัติดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างถูกต้อง

5. สามารถช่วยเหลือตนเองได้

6. สามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขง่าย ๆ ได้

7. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเองได้

8. มีความรู้ในวิชาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพและมีรายได้ได้อย่างง่ายดาย

9. อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

จำนวนนักเรียนปัจจุบัน

โรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่ได้เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 โดยกรมสามัญศึกษา ให้เปิดรับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งหมด 127 คน แยกเป็น ชาย 76 คน หญิง 51 คน แยกตามความพิการ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 103 คน และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 24 คน

กิจวัตรประจำวันของนักเรียน

05.00 น.	ตื่นนอน เก็บเครื่องนอน และปฏิบัติภารกิจส่วนตัว
05.30 น.	กายบริหาร
06.00 น.	ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
06.30 น.	อาบน้ำ แต่งชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด
07.00 น.	เข้าแถว ตรวจสอบความเรียบร้อยหน้าหอนอน รับประทานอาหารเช้า
08.10 น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ กิจกรรมหน้าเสาธง
08.30- 16.30 น.	กิจกรรมการเรียนการสอน พักผ่อนอิสระ หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
16.30 น.	อาบน้ำ
17.00 น.	รับประทานอาหารมื้อเย็น พักผ่อน
18.30 น.	ขึ้นหอนอน พับเสื้อผ้า เก็บสิ่งของ ดูแลความสะอาด
20.00 - 21.00 น.	อบรม ฟัง ดูข่าว อ่านหนังสือ สวดมนต์ไหว้พระ เข้านอน

กิจกรรมของนักเรียน

เนื่องจากนักเรียนเป็นเด็กพิเศษ ที่มีความแตกต่างกันหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเด็กนักเรียนที่มีปัญหาด้านร่างกายและสติปัญญา จึงได้จัดกิจกรรมให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อเป็นการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เช่น กระตุ้นกล้ามเนื้อ อวัยวะต่าง ๆ รวมถึงการเรียนรู้ด้วย โดยจัดกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมเช้า เป็นการออกกำลังกาย บริหารร่างกาย และการทำความสะอาดร่างกาย
2. กิจกรรมตามกลุ่ม โดยร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มในแต่ละวัน ตอนเช้าทำความสะอาดหอพักเป็นกลุ่ม หลังเลิกเรียนทำความสะอาดบริเวณหอพัก เช่น เก็บเศษกระดาษ การดูแลต้นไม้
3. กิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ และการเสริมความรู้ เช่น ฝึกอบรมกิริยามารยาท อบรมจริยธรรม หรือการส่งเสริมด้านนันทนาการต่าง ๆ เป็นต้น

4. กิจกรรม “เรารักโรงเรียน” โดยจะจัดให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนาน รักโรงเรียน มีความต้องการที่จะมาโรงเรียน เช่น เดินประกอบเพลง เกมต่าง ๆ เป็นต้น

กิจกรรมวันเสาร์

จัดกิจกรรมพัฒนางานโรงเรียน โดยให้เด็กช่วยกันพัฒนาห้องนอน และบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน และคณะครูที่เป็นเวรประจำวันจะมาปฏิบัติหน้าที่ โดยจะทำแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ ทำสื่อ และแบบฝึกทักษะของเด็ก

กิจกรรมวันอาทิตย์

พักผ่อน ทำความสะอาดเครื่องนอน จัดเก็บที่นอน ดูแลความสะอาดบนห้องนอน และงานอื่น ๆ ที่ครูเวรและครูประจำห้องนอนมอบหมาย

การปกครอง

1. มีครู - อาจารย์ ประจำห้องนอน โดยกำหนดหน้าที่ให้ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และมีหน้าที่ควบคุมดูแลฝึกอบรม ให้เด็กรู้จักช่วยตัวเอง รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความคิดในการพัฒนางานและพัฒนาโรงเรียน โดยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านของตน

2. ครูเวรประจำวัน มีหน้าที่ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน ให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย ตลอดจนดูแลการรับประทานอาหารของนักเรียน ดูแลความเรียบร้อยของบริเวณโรงเรียน

3. เวกกลางคืน ครูชายและยามเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยของนักเรียนและทรัพย์สินของทางราชการ

การบริการที่โรงเรียนจัดให้เด็ก

1. จัดอาหารให้นักเรียนรับประทาน ทั้ง 3 มื้อ ตามหลักโภชนาการตลอดปีการศึกษา และอาหารเสริมนม เป็นประจำทุกวัน

2. เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ทางโรงเรียนบริการซักให้สำหรับนักเรียนที่ยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้

3. การรักษาพยาบาล โรงเรียนจัดเรือนพยาบาลและมีครูที่ทำหน้าที่พยาบาล เป็นผู้ดูแลนักเรียนที่เจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ ในลักษณะการปฐมพยาบาล และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน ถ้านักเรียนเจ็บป่วยที่มีอาการหนักทางโรงเรียนจะนำส่งโรงพยาบาลแพ่งทันที

4. ที่พัก จัดห้องพักสำหรับนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย อุปกรณ์เครื่องนอนจัดให้นักเรียนที่อยู่ประจำหอพัก โดยฝึกให้นักเรียนช่วยตัวเองได้เป็นหลัก

5. การแก้ปัญหาทางด้านพฤติกรรม เศรษฐกิจ สุขภาพ โรคประจำตัว โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการในท้องถิ่น เช่น โรงพยาบาลแพร์ สถานีอนามัยตำบลนาจักร และองค์กรมูลนิธิต่าง ๆ

การฝึกอบรมด้านจริยธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม

1. มีการอบรมและสวดมนต์ไหว้พระทุกวัน
2. ประชุมอบรมจริยธรรม สวดมนต์ทุกเช้าก่อนเข้าเรียน
3. อบรมหน้าเสาธงตอนเช้าเป็นประจำทุกวัน
4. นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา
5. ครูประจำชั้น ประจำวิชา สอดแทรกจริยธรรม คุณธรรม ในบทเรียนทุกเวลา ทุกโอกาส
จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

1. ให้รู้จักช่วยเหลือตนเองได้

- รักษาสุขภาพอนามัยของตนเองได้
- รู้จักเล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
- สามารถนับเลข รู้จักค่าของเงิน และอ่านข้อความง่าย ๆ ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตได้
- รู้จักปรับตัวเข้ากับคนอื่นและสามารถเข้าสังคมได้
- รู้จักประกอบสัมมาชีพ มีรายได้แบ่งเบาภาระของครอบครัวได้

2. ให้นักเรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น (รู้จักเหตุผลในการแก้ปัญหา)

3. ให้นักเรียนเกิดความรักชาติ ศาสนา และเทิดทูนองค์พระมหากษัตริย์

4. ให้รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

5. ให้ดำรงรักษาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทย

6. เรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพง่าย ๆ ได้ เช่น เกษตรกรรม หัตถกรรม ฯลฯ

แล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

การสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ

1. สอนการปลูกพืชผักสวนครัวอย่างง่าย ๆ

2. ฝึกให้นักเรียนรักธรรมชาติ รักความสวยงาม โดยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล

และไม่ยืนต้น ที่บริเวณโรงเรียน โดยให้สอดคล้องกับหลักวิชาการ เกษตรกรรมเบื้องต้น เพื่อนำความรู้ไปใช้ในโอกาสต่อไป

3. ผลงานของนักเรียนประเภทงานประดิษฐ์ต่าง ๆ สามารถจัดแสดงและนำออกจำหน่ายได้

การจัดกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน การช่วยเหลือชุมชน และการช่วยเหลือหน่วยงานอื่น

1. จัดเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน
2. ร่วมแข่งขันกีฬาคนพิการ กีฬาโอลิมปิกสเปเชียล
3. ส่งเสริมประสบการณ์ โดยการนำนักเรียนไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนต่าง ๆ ในท้องถิ่น
4. จัดทัศนศึกษาออกสถานที่

ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของทางโรงเรียน

เนื่องด้วยโรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่รับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากเด็กปกติ โรงเรียนจึงประสบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง บุคลากร และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนได้ขอความช่วยเหลือทั้งภาครัฐและเอกชนในการขอบุคลากรพิเศษมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย เป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีอุปสรรคอีกหลายประการซึ่งทางโรงเรียนจำเป็นต้องหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พอสรุปได้ดังนี้

1. ตัวเด็ก

1.1 **ครอบครัว** เด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวฐานะทางบ้านยากจน ผู้ปกครองไม่สามารถเลี้ยงดูอย่างดีได้ อีกทั้งไม่มีเวลาดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะต้องประกอบอาชีพ จึงทำให้เด็กขาดความอบอุ่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาและพัฒนาการอื่น ๆ ด้วย

1.2 **ด้านอารมณ์และจิตใจ** เด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์แปรปรวนหรือเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก มีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ก้าวร้าว หรือซึม เหม่อลอย ไม่สนใจการเรียน ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมีปมด้อย

1.3 **ความผิดปกติทางด้านร่างกาย** เด็กบางคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทางการได้ยิน และยังมีความผิดปกติทางร่างกายร่วมด้วย เช่น เดินไม่ค่อยถนัด มีการทรงตัวที่ไม่ดี ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงต้องการความช่วยเหลือทางกิจกรรมบำบัด และกายภาพบำบัด เด็กบางรายต้องรับประทานยาควบคุมอาการ ซึ่งล้วนแต่เป็นภาวะที่ครูต้องดูแลรับผิดชอบ

2. ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะความพิการของเด็กในแต่ละประเภท บางรายไม่ยอมรับว่าบุตรหลานของตนมีปัญหาทางสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต้องศึกษา

เล่าเรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษ และมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าเด็กปกติทั่วไป ยังมีความคิดที่จะให้บุตรของตนเป็นเด็กปกติ และหายจากการเป็นโรคปัญญาอ่อน ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิด

3. บุคลากร

โรงเรียนยังขาดบุคลากรอีกหลายสาขา ได้แก่

3.1 แพทย์ ซึ่งทางโรงเรียนจำเป็นต้องพาเด็กเจ็บป่วยไปตรวจอยู่เสมอ ทำให้เป็นภาระแก่ครู หากมีแพทย์จากหน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจเด็กเป็นประจำ ก็จะช่วยให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลเอาใจใส่ในด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง ทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้อย่างเต็มที่

3.2 นักสังคมสงเคราะห์ โรงเรียนยังขาดนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะช่วยในด้านค้นหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก โดยทำประวัติออกเยี่ยมบ้าน และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จำเป็นต้องดูแลใกล้ชิดตลอดเวลา ทำให้ครูไม่สามารถทำหน้าที่สังคมสงเคราะห์ได้อย่างเต็มที่

ดังนั้น การแก้ปัญหาของเด็กไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม ทันท่วงที มีผลกระทบต่อ การเล่าเรียนของเด็ก นอกจากนี้ นักสังคมสงเคราะห์ยังสามารถช่วยประสานงานและดึงทรัพยากรชุมชนเข้ามาช่วยแก้ปัญหาของโรงเรียนได้

3.3 นักจิตวิทยา พฤติกรรมบางอย่างของเด็กสืบเนื่องมาจากปัญหาที่ซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยนักจิตวิทยาช่วยหาสาเหตุ และแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อปรับพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้น นอกจากนี้ การวัดระดับสติปัญญาเด็กเป็นระยะ ๆ ช่วยให้เราทราบว่าเด็กมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงใด เพราะระดับสติปัญญาของคนเรานั้นเปลี่ยนแปลงได้ หากได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม ประกอบกับความพร้อมทางร่างกายจึงจำเป็นต้องมีการวัดระดับสติปัญญาทุกปี เพื่อดู การพัฒนาและจัดกลุ่มเด็กได้ถูกต้อง

3.4 นักกายภาพบำบัดและกิจกรรมบำบัด มีส่วนช่วยฟื้นฟูพัฒนาการสภาพความพิการ นั้นให้สม่ำเสมอ จะสามารถพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ให้ใช้การได้ดีเต็มความสามารถ ฉะนั้น โรงเรียนได้รับการรักษาทางเวชศาสตร์ ฟื้นฟูภายในโรงเรียนได้ หรือหากครูได้ทราบวิธีซึ่งไม่ยากเกินไป ก็จะสามารถช่วยกิจกรรมบำบัดนั้นได้ด้วย

3.5 นักอรรถบำบัด มีส่วนช่วยในการฝึกพูด เนื่องจากความบกพร่องทางสติปัญญา ทำให้เกิดปัญหาทางด้านการพูดตามมาอีกด้วย จึงมีความจำเป็นต้องทำการฝึกพูดและแก้ไขการพูด อย่างถูกวิธี

3.6 ผู้ช่วยครู ครูต้องรับภาระการสอนและการดูแลเด็ก ซึ่งมีความพิการที่แตกต่างกัน ผู้ช่วยครูมีส่วนช่วยเหลือครูได้อย่างดีที่สุด เช่น ช่วยพาเด็กไปห้องน้ำ ห้องส้วม ช่วยดูแลชั้นเรียน ในขณะที่เรียน ขณะทำกิจกรรมหรือช่วยในห้องบำบัดพิเศษ ห้องวิชาการ และการดูแลนักเรียน

ประจำร่วมกับครูประจำหอนอนนักเรียน ตั้งแต่ต้นจนจนกระทั่งเข้านอน ฝึกปฏิบัติกิจวัตรประจำ
วันนักเรียน จนกระทั่งการดูแลพยาบาลเด็กเจ็บป่วยตอนกลางคืน

สภาพปัญหาและความต้องการเร่งด่วน

1. ถนนภายในเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับโรงเรียนศึกษาพิเศษ นักเรียนส่วนใหญ่มีสภาพร่างกายไม่แข็งแรง
2. รั้ว เป็นสิ่งจำเป็นมากในโรงเรียนศึกษาพิเศษแพร์ เพราะรอบ ๆ บริเวณโรงเรียนมี
สระน้ำขนาดใหญ่ และลึกมาก
3. ระบบไฟฟ้าภายในโรงเรียนมีความจำเป็นมาก และเป็นอันตราย เพราะปัจจุบันยังใช้
สายไฟฟ้าและเสาชั่วคราว ไม่มีความแข็งแรงทนทาน
4. คนครัว เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะโรงเรียนยังไม่ได้รับงบประมาณ อัตรากำลังคนครัว
เพราะเป็นโรงเรียนประเภทประจำ
5. คมนาน โรงเรียนได้รับจัดสรรอัตราคนงานเพียง 1 คน ซึ่งมีความจำเป็นมาก เพราะ
เด็กนักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ ที่ขาดมากคือ พนักงานขับรถยนต์ ยาม

6. อัตรากำลังครู

โครงการในอนาคต

โรงเรียนได้รับอนุมัติให้นักเรียนประจำได้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นไป นอกจากนี้
โรงเรียนยังได้เร่งติดตามผลโครงการต่าง ๆ ที่ได้กระทำมาแล้วให้ต่อเนื่องกันไป โรงเรียนได้เตรียม
โครงการนำเด็กปกติมาเรียนร่วมกับเด็กพิเศษ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาของโรงเรียนดังนี้

1. โครงการวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองต่อไป
2. พัฒนาระบบการเรียนการสอน เทคนิค และวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพของ
นักเรียนบกพร่องสติปัญญาและการได้ยิน
3. พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการดำเนินงาน
4. พัฒนาโรงเรียนให้มีองค์ครบวงจร เช่น อาคารพยาบาล นักกิจกรรมบำบัด บุคลากร
ที่รับผิดชอบในวิชาชีพต่าง

5. พัฒนาระบบสาธารณูปโภคในโรงเรียน

เด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนศึกษาพิเศษแพร์

โรงเรียนศึกษาพิเศษแพร์เป็นโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา โดยมีการจัดชั้นเรียนตามความสามารถของเด็กดังนี้

1. เด็กที่มีระดับสติปัญญา 70 - 90 จัดอยู่ในกลุ่มเรียนซ้ำ
2. เด็กที่มีระดับสติปัญญา 50 - 69 จัดอยู่ในกลุ่มพอเรียนได้

3. เด็กที่มีระดับสติปัญญา 35 - 49 จัดอยู่ในกลุ่มพอฝึกได้
4. เด็กที่มีระดับสติปัญญา 20 - 34 จัดอยู่ในกลุ่มอ่อนปานกลาง

จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับองค์การอนามัยโลก ได้ทำการสำรวจคนปัญญาอ่อนในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ.2500 พบว่าในประเทศไทยมีคนปัญญาอ่อนถึงร้อยละ 1 ของประชากร 25 ล้านคน เด็กวัยเรียนอายุ 5 - 19 ปี จำนวน 19,330,275 คน จะเป็นเด็กพิการ 2,157,000 คน ในส่วนของเด็กพิการนี้จะเป็นคนพิการทางปัญญา 521,845 คน ซึ่งคิดเป็น 2.69% ของเด็กวัยเรียน

จะเห็นว่าเด็กปัญญาอ่อนอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศไทย แต่โรงเรียนรับไว้ได้เพียงส่วนหนึ่ง เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ นักเรียนโรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน โรงเรียนจึงจำเป็นต้องหาทางช่วยเหลือโดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน เช่น ขอรับบริจาคจากบุคคลภายนอก องค์กร ร้านค้า หรือมูลนิธิ ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ใจบุญ เพื่อแจ้งความจำนงขอบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของ

ปัญหาและความต้องการ

เนื่องจากโรงเรียนศึกษาพิเศษแพร่ ได้เปิดทำการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนยังขาดความพร้อมในเรื่องสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์กีฬา และของเล่นสำหรับเด็ก อีกทั้งนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จึงจำเป็นต้องจัดหาทุนการศึกษาให้กับเด็กพิการ โดยการรับบริจาคจากประชาชนทั่วไป เพื่อบรรลุถึงปรัชญาที่กล่าวไว้ว่า

“คนพิการมีใช้น้อย ที่ไม่ได้อยู่ในปัญญา
คนพิการจะมีค่า เมื่อพัฒนาให้ถูกทาง”

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์หน่วยงานสนับสนุนจากรัฐ, องค์กรเอกชน, กลุ่มสนับสนุนจากชุมชน

กรุณาให้ความเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ถูกต้อง และเป็นจริงมากที่สุด

หัวข้อในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

1. ท่านมีส่วนในการสนับสนุนนโยบายของโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอย่างไร
2. ท่านมีส่วนในการสนับสนุนนโยบายของโรงเรียนในเรื่องอาหารเพื่อป้องกันฟันผุอย่างไร
3. ท่านมีส่วนในการสนับสนุนนโยบายของโรงเรียนในเรื่องการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันอย่างไร
4. ท่านมีส่วนในการสนับสนุนนโยบายของโรงเรียนในเรื่องการนำส่งนักเรียนเพื่อไปรักษาอย่างไร
5. ท่านมีส่วนในการสนับสนุนนโยบายของโรงเรียนในเรื่องการควบคุมการเกิดปัญหาโรคในช่องปากอย่างไร
6. ท่านมีส่วนช่วยในการจัดทำแผนในการป้องกันโรคในช่องปากอย่างไร เพื่อรองรับนักเรียนที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป ได้อย่างไร
7. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีแนวทางอย่างไรในการเพิ่มความรู้ให้กับเด็กนักเรียนในเรื่องสุขภาพช่องปาก
8. ท่านคิดว่านโยบายในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่เป็นไปได้ควรจะเป็นอย่างไร
9. ท่านคิดว่าในการกำหนดนโยบาย โรงเรียนควรให้กลุ่มหรือองค์กรใดเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
10. ท่านประสบปัญหาอุปสรรคใดบ้างในการให้การให้การสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

1. ท่านมีส่วนช่วยโรงเรียนในการจัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างไร
2. ท่านมีส่วนช่วยโรงเรียนในการจัดหาน้ำดื่มมาใช้ให้พอเพียงกับความต้องการหรือไม่

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. ท่านมีแนวคิดอย่างไรในการสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านได้มีโครงการพิเศษ หรือการจัดกิจกรรมใด ๆ ให้โรงเรียนที่ส่งเสริมให้เด็กได้เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพที่ดีหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านมีส่วนในการสร้างกระแสสังคมให้รับรู้และสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านได้มีการชี้แจงหรือชักนำองค์กรอื่น ๆ เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนโรงเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่

การเสริมสร้างกิจกรรมของชุมชนให้เข้มแข็ง

1. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
3. มีโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ผ่านมาที่อาศัยการมีส่วนร่วมของท่าน และประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล

1. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนเรื่องสุขภาพสำหรับเด็กในโรงเรียนจำเป็นหรือไม่ มากน้อยเพียงไร
2. ท่านคิดว่าในโรงเรียนเด็กนักเรียนควรจะได้รับการศึกษาฝึกทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าครูในโรงเรียนควรได้รับการอบรมทักษะการทำงานด้านสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านคิดว่าผู้ปกครองควรจะได้รับการศึกษาฝึกทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านได้รับการอบรมในด้านสุขภาพจากทางโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

การปรับเปลี่ยนบริการสาธารณะ

1. ท่านมีส่วนสนับสนุนการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร
2. ท่านคิดว่าระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพที่ดีและให้ผลจริงจังควรเป็นอย่างไร

3. ท่านคิดว่าหน่วยงานบริการสุขภาพภาครัฐมีส่วนในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

กรุณาให้ความเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ถูกต้อง และเป็นจริงมากที่สุด

หัวข้อในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

1. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีนโยบายเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอย่างไร
2. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีนโยบายเรื่องอาหารเพื่อป้องกันฟันผุอย่างไร
3. ท่านคิดว่าโรงเรียนมีการสนับสนุนการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านคิดว่าระเบียบของโรงเรียนในการนำส่งนักเรียนเพื่อไปรักษาควรมีข้อปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการควบคุมการเกิดปัญหาโรคในช่องปากอย่างไร
6. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการเพิ่มความรู้ให้กับเด็กนักเรียนในเรื่องสุขภาพช่องปากหรือไม่ อย่างไร
7. นโยบายโรงเรียนในด้านสุขภาพทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคกับท่านหรือไม่ อย่างไร

สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

1. ท่านคิดว่าโรงเรียนมีการจัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างไร
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างไร
3. ท่านคิดว่าสิ่งแวดล้อมอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคแก่เด็กของท่านในการพัฒนาเพื่อสุขภาพที่ดี

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของเด็กในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

2. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรม นิทรรศการ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพที่ดีหรือไม่ อย่างไร
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ปกครอง ในเรื่องการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน อย่างไร

การเสริมสร้างกิจกรรมของชุมชนให้เข้มแข็ง

1. โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
2. โรงเรียนมีหลักสูตรในการเรียนการสอนที่让孩子ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล

1. การเรียนการสอนเรื่องสุขภาพสำหรับเด็กของโรงเรียนเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงอย่างไร
2. การเรียนการสอนเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็กมากน้อยเพียงไร
3. ได้รับการอบรมทักษะการทำงานด้านสุขภาพ เช่น การแปร่งพินจากทางโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านได้รับการอบรมจากโรงเรียนในด้านสุขภาพหรือไม่ อย่างไร

การปรับเปลี่ยนบริการสาธารณะ

1. ท่านคิดว่าบริการสุขภาพในโรงเรียนเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านคิดว่าหน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐหน่วยงานใดที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด
3. ท่านคิดว่าหน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะของท่านในการดูแลสุขภาพเด็กได้อย่างไร
4. เวลาที่ท่านพาเด็กไปรับบริการสุขภาพที่หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร
5. ท่านคิดว่าระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่ดีและให้ผลจริงจควรเป็นอย่างไร

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์ครู

กรุณาให้ความเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ถูกต้อง และเป็นจริงมากที่สุด

หัวข้อในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

1. โรงเรียนมีนโยบายเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอย่างไร
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
3. นโยบายของโรงเรียนในเรื่องอาหารเพื่อป้องกันฟันผุควรเป็นอย่างไร
4. ในเรื่องการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และ โรงเรียนควรมีการสนับสนุนอย่างไรบ้าง
5. ระเบียบในการนำส่งนักเรียนเพื่อไปรักษาเป็นอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ อย่างไร
6. โรงเรียนมีการควบคุมการเกิดปัญหาโรคในช่องปากอย่างไร
7. ท่านได้ตรวจสุขภาพช่องปากเด็กหรือไม่ ดำเนินการอย่างไร
8. ในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป โรงเรียนจะรับนักเรียนในปริมาณที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีแผนในการป้องกันโรคในช่องปากอย่างไร
9. โรงเรียนมีแนวทางอย่างไรในการเพิ่มความรู้ให้กับเด็กนักเรียนในเรื่องสุขภาพช่องปาก
10. โรงเรียนมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร
11. นโยบายในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพที่เป็นไปได้ควรจะเป็นอย่างไร

สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

1. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรจัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างไร
2. โรงเรียนมีน้ำดื่มน้ำใช้ที่พอเพียงหรือไม่
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างไร

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. โรงเรียนมีปรัชญาในการสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพอย่างไร
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมีส่วนในการสอนหรือการดูแลนักเรียนในเรื่องสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม นิทรรศการ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพที่ดีหรือไม่ อย่างไร
5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ปกครอง ในเรื่องการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร

การเสริมสร้างกิจกรรมของชุมชนให้เข้มแข็ง

1. ท่านมีส่วนในการทำให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
2. โรงเรียนมีหลักสูตรในการเรียนการสอนที่让孩子ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่จะชักชวนหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ
4. โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ผ่านมา ที่อาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล

1. หลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องสุขภาพสำหรับเด็กเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงอย่างไร
2. การเรียนการสอนเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็กมากน้อยเพียงไร
3. เนื้อหาในหลักสูตรในเรื่องสุขภาพ เด็กสามารถนำมาใช้ได้หรือไม่ อย่างไร
4. การจัดเวลาสำหรับการเรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร
5. นักเรียนมีโอกาสได้รับทักษะเฉพาะด้าน เช่น การแปรงฟันหรือไม่ อย่างไร
6. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากหรือไม่ อย่างไร
7. ท่านได้รับการอบรมทักษะการทำงานด้านสุขภาพ อย่างไร
8. ท่านได้รับการพัฒนาในด้านสุขภาพโดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร

9. ท่านมีการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสื่อให้เด็กมีความรู้ด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพ ด้วยตนเอง อย่างไร

การปรับเปลี่ยนบริการสาธารณะ

1. ท่านมีส่วนในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร
2. หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐ หน่วยงานใดที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด
3. หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานด้านสุขภาพของโรงเรียน อย่างไร
4. หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะของบุคคลในโรงเรียน และองค์กรอื่น ๆ อย่างไร
5. การดำเนินงานของหน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร
6. ระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพที่ดีและให้ผลจริงจังกควรเป็นอย่างไร

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์ครูผู้บริหาร

กรุณาให้ความเห็นในหัวข้อต่อไปนี้เป็นจริง เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ถูกต้อง และเป็นจริงมากที่สุด

หัวข้อในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

1. โรงเรียนมีนโยบายเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอย่างไร
2. โรงเรียนมีนโยบายเรื่องอาหารเพื่อป้องกันฟันผุอย่างไร
3. โรงเรียนสนับสนุนเรื่องการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันอย่างไร
4. โรงเรียนมีระเบียบในการนำส่งนักเรียนเพื่อไปรักษาอย่างไร
5. โรงเรียนมีการควบคุมการเกิดปัญหาโรคในช่องปากอย่างไร
6. โรงเรียนมีการตรวจหาปัญหาโรคในช่องปากอย่างไร
7. โรงเรียนมีแผนในการป้องกันโรคในช่องปากอย่างไร เพื่อรองรับนักเรียนที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป
8. โรงเรียนมีแนวทางอย่างไรในการเพิ่มความรู้อให้กับเด็กนักเรียนในเรื่องสุขภาพช่องปาก
9. โรงเรียนมีแนวทางอย่างไรในการทำแผนเพื่อพัฒนาเรื่องสุขภาพ โดยได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานเหนือขึ้นไป
10. โรงเรียนมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร
11. นโยบายในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพที่เป็นไปได้ควรจะเป็นอย่างไร

สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

1. โรงเรียนจัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างไร
2. โรงเรียนมีน้ำดื่มน้ำใช้ที่พอเพียงหรือไม่
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างไร

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. โรงเรียนมีปรัชญาในการสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพอย่างไร
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร
3. โรงเรียนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการสอน หรือโปรแกรมการสอนในเรื่องสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม นิทรรศการ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพที่ดีหรือไม่ อย่างไร
5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ในเรื่องการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร

การเสริมสร้างกิจกรรมของชุมชนให้เข้มแข็ง

1. โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือไม่ อย่างไร
2. โรงเรียนมีหลักสูตรในการเรียนการสอนที่让孩子ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวหรือไม่ อย่างไร
3. หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร
4. โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ผ่านมา ที่อาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล

1. หลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องสุขภาพสำหรับเด็กเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงอย่างไร
2. การเรียนการสอนเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็กมากน้อยเพียงไร
3. เนื้อหาในหลักสูตรในเรื่องสุขภาพ เด็กสามารถนำมาใช้ได้หรือไม่ อย่างไร
4. การจัดเวลาสำหรับการเรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร
5. นักเรียนมีโอกาสได้รับทักษะเฉพาะด้าน เช่น การแปร่งฟันหรือไม่ อย่างไร
6. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากหรือไม่ อย่างไร
7. ครูได้รับการอบรมทักษะการทำงานด้านสุขภาพอย่างไร
8. มีการอบรมให้แก่ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชนกลุ่มอื่น ๆ ในด้านสุขภาพหรือไม่ อย่างไร

9. มีการพัฒนาครูในด้านสุขภาพโดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร
10. ครูมีการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสื่อให้เด็กมีความรู้ด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพด้วยตนเองอย่างไร

การปรับเปลี่ยนบริการสาธารณะ

1. โรงเรียนมีการจัดบริการสุขภาพอย่างไร
2. หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐ หน่วยงานใดที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด
3. หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานด้านสุขภาพของโรงเรียน อย่างไร
4. หน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐมีส่วนช่วยในการพัฒนาของบุคคลในโรงเรียนและองค์กรอื่น ๆ อย่างไร
5. การดำเนินงานของหน่วยงานบริการสุขภาพของรัฐที่ผ่านมา มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร
6. ระบบบริการสุขภาพที่สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพที่ดีและให้ผลจริงจังกควรเป็นอย่างไร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางภัทรวรรณ ไหวเคลื่อน
ประวัติการศึกษา	ระดับประถมศึกษา จาก โรงเรียนอนุบาลแพร่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนนารีรัตน์จังหวัดแพร่ ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จาก คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	ปี 2536-2537 ตำแหน่ง ทันตแพทย์ 4 หัวหน้าฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ปี 2537 จนถึงปัจจุบัน ตำแหน่งทันตแพทย์ 6 งานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่